ΣΥΝ ΘΕΩ

De

FOEMINIS EX SUPPRESSIONE MENSIUM BARBATIS

A DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS

QUAM

JUSSU SCITUQUE

GRATIOSISSIMI ATQUE AMPLISSIMI

COLLEGII MEDICI IN ALMA ALTDORFFINA

Pro ſummis in arte Medica honoribus Privilegiisq; Doctoralibus legitimè impetrandis

Publicè examinandam proponit

JACOBUS BÜRLINUS NORIBERGENS.

AD DIEM 23. JUNII A. C. MDCLXIV.

Typis Viduæ Johannis Göbelii.

SOCIETY OF LONDON MEDICAL

MAGNIFICIS, MAXIME
STRENUIS ET NOBILISSIMIS

DNN: DNN:
CONSULIBUS
CÆTERISQUE
SENATORIBUS
INCLUTÆ ET FLORENTISSIMÆ REIPU-
BLICÆ NORIBERG:

PATRIÆ PATRIBUS
VIGILANTISSIMIS, PRUDENTISSIMIS
MERITISSIMIS

DOMINIS EVERGETIS AC
PROMOTORIBUS OPTIMIS,
MAXIMIS

PRO INNUMERIS ACCEPTIS BENEFICIIS,
GRATUM ANIMUM TESTATURUS, SE
SUAQUE STUDIA ULTERIUS COM-
MENDATURUS

HANC SUAM INAUGURALEM
HUMILLIMA ANIMI SUBMISSIONE
Ex Voto
Offert, dedicat, Conſecrat
Author.

Offero tibi B. L. more recepto, loco diſputationis ſolennis, hoc quicquid eſt feſtinante nimium calamo exaratum, De fœminis hirtis & barbatis; *non quidem illis, quas in Gorgonum inſulis reperiri, & ſine viris, velut equas Hispalenſes vento, concipere, aſſerunt: quarum cutes duas, argumenti & miraculi gratia in Junonis templo poſuit olim* Hanno, *fortiſſimus Pœnorum imperator, ſpectatas usq; ad Carthaginem captam, ut memorant* Pompon. Mela l. 3. c. 10. Plin. l. 6. nat. hiſt. c. 31. *Næ illud hominum genus* ἄθυρμα γελοῖον παίδων *factum, dum* παίγνιον τῶν ἀνθρώπων, *Simiam, pro homine obtrudere nobis audet, ut validiſſimis argumentis evincit magnus ille* ἀρχιερεὺς τῆς νομικῆς, Nobiliſſ. Dn. Nicol. Rittershuſius, Fautor noſter ſincere colendus; in orat. de fœminis hirſutis. *De his vero nobis ſermo eſt, quæ cætera inter animalia nobis proximiores, quæ & genere, & humano ſanguine nobis junctiores ſunt, quibus* τὰ καταμήνια ἐκλείποντα, *quorum collectio ad maxillas facta. Dolenda autem & commiſeratione digna eſt fœminarum conditio; nam & hoc, inter reliqua mala domeſtica, & à virorum ægritudinibus diſtincta, habent, ut riſu à quibusdam excipiantur, quando ſuos detegunt morbos peculiares, vel qui detecti, ipſi inconſpectum prodeunt: Sic dum ſolatia expectant, ſannas accipiunt. Quot ſunt, qui minùs ſobrii, audito tantùm præſentis affectûs nomine, improbas genas, turpiſſimo riſu non contrahent, aliumq; ſibi formabunt conceptum? qua ratione moti, nullo alio, quàm præfixo titulo, Diſputationem noſtram donavimus, ſcilicet, ne anſam animo tam turpiter ægrotanti ſive cavillandi, ſive calumniandi, præberemus; non enim neſcii ſumus, huic noſtro perverſo ſeculo, æquè ac ſuperioribus, homines non deeſſe, qui vocabulum barbæ fœminarum porcis quoq; tribuant. vide* Adrian. Turneb. l. 6. Adverſ. c. 5. f. 208. Bonifacium in hiſtor. ludic. l. 2. c. 21. *Hanc etiam cauſam arbitramur fuiſſe, cur pleriq; Practicorum tacuerint. Sic infeliciſſimis fœminis nihil aliud, præter novaculam, quâ peſte nihil hoc in morbo deterius, relictum; quò enim ſæpius pilos abradunt, eò frequentiores numeroſiore ſobole increſcunt; inde cauſa mali ingraveſcit, ſuccedit ingratus hoſpes, podagra, rubedo & acutiſſimi ar-*

ticulorum dolores, qui, pertinaces quandoq́, vix remedio alio ullo, quàm citiſsima ſuperveniente morte, miteſcunt. Huc reſpexiſſe videntur veteres, qui, ne fœminæ genas raderent, XII tabularum interdicto cavebant, teſtante Plin. l. 11. c. 27. *Scio, quando talem conſiderarent exitum, animum ægrotum facile ad miſericordiam ejusmodi cavillatores reducturos, atq́ ad ſui cognitionem perventuros eſſe. Perpende igitur quisquis es, morbi hujus atrocitatem, ipſiusq́ eventum, ſi tibi cum* Homero *quidem* πρόφρων κραδίη, καὶ θυμὸς ἀγήνωρ, *ut Doctiſſ.* Lipſius *loquitur* in introduct. ad lect. Senecæ, *videbis multas rerum naturam mortis vias aperuiſſe, & multis itineribus fata decurrere.* Hæc eſt conditio miſerrima humani generis, *inquit prudentiſſ.* Senec. l. 3. Contr. 16, quod naſcimur uno modo, multis morimur. *Non dubito tandem, quin & meos quoq́ μαστιγεῖς μερόπους δόλιον μάλα ἦτορ ἔχοντας habeam, quibus cuncta ſordent, diſplicent omnia, & quod ipſi non fecêre, non rectum putant, qui, me alias diſputandi materias habuiſſe, exclamabunt; ex quibus ſive lectoris, ſive auditoris animus, minimè offendi poſsit: Sed parum moror talia στόματα ἀχάλινα, quibus & ipſum Veneris Santalium, ut in proverbio, calumniari non eſt piaculum. Non placuerunt aliæ materiæ, quia toties repetitæ hodiernis auribus ingratæ, & ſæpius recocta crambe tandem vileſcit & nauſeam movet. Alteri objectioni ut ſatisfaciam quoq́, B. Lectori nihil aliud, præter hoc, relinquo: Si malum animum huc non attuleris, pejorem (ſpondeo) inde non auferes. Vale.*

Sur

Σὺν Θεῷ

DISPUTATIONIS

De

FOEMINIS BARBATIS

Thes. I.

BArbam, Latini vocarunt partem illam piloſam in mento & utrisq; labris; contra verò Græci, ob uberrimam linguæ ſuæ fœcunditatem, certis nominibus diſtinxerunt: quamvis & ipſi quoq; pilorum congeriem in utraque maxilla, unica voce πώγωνα quaſi πήγωνα vocarint, πῆξιν γὰρ τῆς ἡλικίας σημαίνει, ut inquit *Apollodorus apud Etymolog.* In ſuperiore labio μύστακα & προπωγώνιον, ut & ὑπορρίνιον: in inferiore verò ὑπήνην & πάππον dixerunt. Vid. *Cæl. Rhodigin. l. 3. lect. antiq. c. 25. f. 122. C. Hofmann. l. 2. inſtit. c. 19. pag. 66. Scapul. in πάππος. Bonifac. in hiſt. ludricr. l. 12. c. 14. p. 489. & ſeqq.*

II. Tantæ autem venerationis olim erat, ut alterius barbam attrectare inſolentiam ſummam atque piaculum putarent. *Marcus Papyrius*, referente *T. Livio dec. 1. lib. 5. & Plutarch. in Camillo.* captâ urbe, cùm defuncti honoribus ſenes, apertis januis, in curulibus ſellis, cum inſignibus magiſtratuum, quos geſſerant, conſediſſent, Gallo barbam ſuam permulcenti, ſcipionem eburneum vehementi ictu capiti inflixit. Vid. *Val. Max. l. 3. c. 2. §. 7.* quem Gallus ſtricto enſe occidit, cæterique poſtea nemini mortalium pepercerunt. *Diogenes* dicebat, ut refert *Pier. Valer. Hierogl. 32.* barbam ſe ideo geſtare, ut virum ſe recordaretur: *Theſea, Herculis* diſcipulum, ut virtutem ipſe ſuam teſtaretur, barbam nunquam radere voluiſſe, ſcribunt.

III. Inde originem traxiſſe putat χαριέστατος *C. Hofmann in Comm. de uſ. part. l. XI. c. 14. n. 827.* quod majores per barbam ſuam juraverint, quale quid de *Othone I.* merito ſuo Magno dicto, refert *Cuſpinianus in ejus vitâ.* Veteribus præterea in more poſitum, ut ſupplices ad potentiorum genua per ſacram ipſorum barbam obteſtarentur. Hoc verò à mulieribus præcipuè factum, obſervavit in Græcis Tragœdiarum Scriptoribus laudatus *Bonifacius l. c.* Pro ſanctiſſimo pignore, ſi cui obligata eſſet barba, habita fuit, teſte *Camerar.*

 in hor-

in hor. ſucciſiv. cent. 1. *c.* 36. *p. m.* 152. Apud Græcos, & ubiq; ferè in Oriente nō vulgare, barbæ per ignominiam reſectio, ſupplicium fuit; nam & pœna ſtupri fuit, & hujus flagitii convictis, ſecuri barba præcidebatur; ſicuti hodierno adhuc die apud *Cretenſes* pœnæ loco habetur, referente *Theveto in Coſmographia*, ſi barba tondeatur. Et olim, apud Indos, ob maximum perpetratum delictum, extremæ ignominiæ obnoxii erant, quibus ex juſſu regio barba ablata. De iis, quibus barba contumelioſe fuit præciſa, *Bonifacius l. c. lib.* 12. *c.* 17. *pag.* 493. *& ſeqq.* De pœna verò illorum, qui hoc per vim faciunt, *l. d.* doctisſim. *Camerar.* docebit. *Cicero* quoque, dum *l.* 3. *de natur. Deor.* impietatem Dionyſii Tyranni ſceleraque commemorat, non poſtremum hoc fuiſſe narrat: quod Æſculapii Epidauri barbam auream demi juſſerit: neque enim convenire dicebat, barbatum eſſe filium, quum in omnibus fanis pater imberbis eſſet. Vide hac de re ſubdubitantem *Petr. Victor. l.* 21. *Variar. lection. c.* XI. *f.* 526.

IV. Sicuti igitur barbam deponere, neſcio quid muliebre ſapere plurimis viſum; ita non defuerunt pauciores, qui *Cliſthenes* videri voluerunt & luxu & mollitie eò adducti, mentum fœminarum inſtar glabrum perpetuò volebant. De proverbio κλεισθένην ὁρῶ, legi merentur *Deſid. Erasm. & Hoſpinian. de Origin. Monachat. c.* IX. De Heliogabalo ſcribit *Dio*: ἐψιλίζετο, ὥστε καὶ ἐκ τούτου γυναικίζειν. Plura exempla qui deſiderat, & quando Romani mollitie Græcorum evirati barbas poſuerint, quemq; luxum in raſurâ habuerint, inveniet elegantisſima apud *Hadr. Junium de Comis c.* 2. *p.* 489. *Joh. Pier. Valer. in Apolog. pro Sacerdot. barb. pag.* 8. *Henr. Salmuth. in Panciroll. de nov. repert.* 2. *p.* 118.

V. Galen. l. XI. c. 14. de U. P. Cur viris barba naſcatur? duplicem reddit cauſam: *I.* διὰ τὴν σκέπην, *ut partes eæ virorum bene ſint tecta. II.* διὰ σεμνότητα, *ut viri magis venerabiles ſint.* Mulieribus verò totum corpus molle ac depile, puerorum inſtar, eſſe, & faciei glabritiem plurimùm ad pulchritudinem facere, ait. Et quum mores non habeat æquè venerandos, ut maſculus, nec forma quidem veneranda ei opus erat: ſemper quippe naturam moribus animæ, formam corporis aptam ac congruentem effingere. Hæc tamen κατὰ νόμον potius, quàm κατὰ φύσιν à Galeno dicta eſſe, oſtendit θαυμάσιον illud ἔργον *C. Hofmann. in Comment. ſuper* hunc locum *n.* 826.

VI. Sed

VI. Sed quicquid horum ſit, eadem non omnibus ſunt honeſta & turpia, ut inquit in *præfatione Corn. Nepos.* Quotiescunque fœminæ adnaſcitur barba, pro ſummâ turpitudine & dedecore habetur; & portentoſum eſſe vult *Joh. Pier. Valerian. l.c. p.* 23. *Epictetus* quoq; *lib.* 3. *c.* 1. inquit: *Mulier natura levis ac delicata, & ſi multos pilos habuerit, monſtrum eſt.* Nos præternaturale & morboſum quid cenſemus. Oritur autem hoc malum, quando ſit collectio fuliginum præter naturam retentarum, ob temperamentum mutatum calidius ex ſuppreſione menſium à ſanguine calidiori nata, ſupervenientibus interdum Symptomatibus graviſſimis.

VII. Tam diro autem morbo fœminas corripi & nitidam aliàs faciem aſpectu horrendam fieri, cum doloribus articulorum incredibilibus, Epilepſia, &c. celebrium authorum teſtimonia perhibent, & quotidiana rerum magiſtra experientia declarat.

VIII. *Hipp. lib.* 6. *Sect.* 8. *t.* 55. τῶν ἐπιδημιῶν, inquit: *Abderis, Phaetuſa Pythei conjux antea per juventam fœcunda erat, viro autem ejus exulante, diu menſes defecerunt, ex quo poſtea dolores & rubores ad articulos exorti ſunt. Quæ ubi contigerunt, tum corpus virile, tum in univerſum hirſutum eſt redditum, barbaq; eſt enata, & vox aſpera reddita.* Et ibidem *t.* 56. *Idem quoq; in Thaſo Namyſiæ Gorgippi conjugi contigit. Ariſtot. l.* 3. *Hiſtor. animal. c.* 11. hæc habet: *Pili in mento mulieris non prodeunt, niſi interdum pauci, cùm menſtrui curſus ſubſtiterunt: & in terra Caria mulieribus Sacerdotibus evenire ajunt; quod divinationis indicium interpretantur. Herodot. lib.* 1. *hiſt. Halicarn. c.* 175. *f.* 73. author eſt, Pedaſios, aliosque his finitimis, maximam diligentiam adhibuiſſe, ut apud eos fœmina antiſtes, quæ Palladis Sacerdotio fungebatur, ſacram in labro barbam haberet, id quod ter illis accidiſſe commemorat.

IX. Hujus forſitan gratia, Cyprii, teſte *Macrob. lib.* 3. *Saturnal. c.* 8. *p.* 320. barbatam Venerem coluerunt, Deumque Venerem, non Deam voluerunt. Et *Cauſin. p.* 675. *ex Arbitro* notat; Veneris barbam candidam, in pyxide aureâ non puſilla reſervatam, in vit. Trimalc. Inde *Ariſtophanes* Venerem ἀφρόδιτον, non ἀφροδίτην vocat, *Levinus* etiam, Venerem, inquit, almum adoro, ſive fœmina, ſive mas eſt. Adi *Joh. Iſaac. Pontan. in not. ad Macrob. p.* 629. ubi non diſſimile de Parthis invenies. Sed deſino in his, & ad magis neceſſaria propero.

X. Ca-

X. Gallam, Symmachi Conſulis & Patricii Romani, filiam, barbam habuiſſe & palàm geſſiſſe, *Aventinus* narrat *lib. 3. Bojor. Annal. Alexand. Benedictus lib. 27. de Cur. morb. par. c. 4.* refert, ſe vidiſſe in Græciâ fœminam quandam, quæ prius ſæpius conceperat, ex abſtinentia, purgationibus menſtruis ſublatis, barba exorta, ac vox corporisque habitus in virilem mutatus eſt. *Benedictus Sylvaticus Cent. IV. Conſil. IIX. f.* 478. fœminam olitoris cujusdam uxorem, toto corpore hiſpidam, & aliam, in aulâ Cæſareâ, promiſſam barbam habentem vidiſſe ſe, gloriatur. *Conſil.* poſtea *XII. Cent. IV. f.* 448. alterius barbatæ meminit, quam Patavii vidit. Quod poſterius confirmat, & uberius deſcribit *Clariſſ. Joh. Rhodius Cent. 3. obſ. Med. XL. p.* 162 dum inquit: *Anno 1627. Decemb. XI. Patavii cum marito viſa mulier Neapolitana quinquaginta annorum, cui decimo ſexto hinc menſe, deficiente fluxu menſtruo, barba erupit, quam nunc aluit nigram denſam, mediocriter promiſſam. Vox ei virilis, mammæ moderatæ magnitudinis, ſatis hirſutæ. Sexu fœminam teſtabantur cæteræ mulieres.* Hæc ille. *Caſp. à Rejes in Campo Elyſ. jucund. quæſt. 57. f. 421. ex Jacobo Segarra* refert: Brigidam Pennarandam fœminam Hiſpanam barbam denſam & palmi longitudine prominentem habuiſſe. Huic menſes ab anno 12. pauci eruperant, ad 18. perdurantes, barbâ tunc apparere incipiente, ſenſimque increſcente, omnino in poſterum ſuppreſſi ſunt. Et *Joh. Euſeb. Nierembergius lib. 2. de miracul. natur. c. 35.* alterius ex Grimaldo meminit, cujus barba umbilico-tenus deſcendebat.

XI. Famoſiſſimus Belli Belgici Scriptor *Famianus Strada l. 1. f. 30.* De Margarita Auſtriaca Caroli V. filia ſcribit: *Hujus animus non ſolum muliebrem conditionem ſupergreſſus, ſed etiam habitus quidam corporis inceſſusq;, quo non tam fœmina ſortita viri ſpiritus, quam vir ementitus veſte fœminam videretur. Nec deerat mento, ſuperioriq; labello barbula, ex qua virilis ei non magis ſpecies, quàm authoritas conciliabatur: Imò quod rarò in mulieres, nec niſi in prævalidas, cadit, podagra identidem laborabat. Balthaſar Bonifac.* præclarè barbatam Bolderiam Comitiſſam Veronenſem vidit *l. c. lib. 12. c. 14.* Talis quoque in Gynæceo Archiducis Auſtriæ juvencula 30. annorum viſa, quæ à teneris annis ante menſium eruptionem barbam viri in morem promiſſam cum myſtacibus alebat, ut narrat *Clariſſ. Bartholinus Cent. 1. hiſt. 42. p.* 68. apud quem & duas alias hiſtorias reperies. Bononiæ quoque in Ulyſſ. Aldrovandi Muſæo effigies fœminæ barbatæ aſſervari ſolet.

XII

XII. Georgius Wilhelmus, Dux Brandenburg. virginem ſecum ducere ſolebat, cui nomen, Anna Sophia: hæc barbam rubram, denſam & promiſſam alebat, quam virginem ſæpius vidit *Excell. & Experientiſſ. Dn. D. Maurit. Hoffmann. Anat. Chirur. & Bot. P. P. Fautor & Præceptor noſter fideliſſim. colendiſſ.* ex cujus relatione hæc habemus.

XIII. Talem & nos Lutetiis Pariſiorum vidimus, quæ in mento & labris admirandam barbam habuit. In ſuperiore labro inſigniter barbatam fœminam quinquagenariam, & in Æde S. Antonii ſtipem colligentem, Patavii nobis obſervare licuit. Hæc ſingulis ſeptimanis bis aut ter, ut ipſamet faſſa, forficem adhibere cogebatur. Vidimus inſuper Noribergæ non itâ pridem Virginem quandam, ad ſenium jam inclinantem, quæ, licet ante triduum, barbam raſiſſet, labra quoque & mentum ad rubedinem & ſanguinem usq; pumice fricuiſſet, nihilominus tamen non mediocrem in mento barbam habebat, & myſtax copioſiſſimo pilo nigro ſuperius labrum obfuſcabat.

XIV. Prius autem, quàm ad hujus rei cauſam properemus, firmandum nobis reſtat, has fœminas manere, neutiquam verò in viros mutari, ut ex barbâ falſò colligunt graviſſimi authores: dum eum in finem hæc noſtra exempla quoque afferunt, quibus probare nituntur, fœminas reverâ in viros mutari poſſe. Quod poſterius, æquè ac prius negamus, & impoſſibilitatem in ſequentibus monſtrabimus. Sed audiamus ipſos.

XV. *Plin. lib. 7. c. 4. Ex fœminis mutari in mares, non eſt fabuloſum. Invenimus in annalibus, P. Licinio Craſſo, C. Caßio Longino Coſſ. Caßini puerum factum ex virgine ſub parentibus, juſſuq; Aruſpicum, deportatum in inſulam deſertam. Licinius Mutianus prodidit, viſum à ſe Argis Areſcontem, cui nomen Areſcuſæ fuiſſet, nupſiſſe etiam, mox barbam & virilitatem proveniſſe, uxorem duxiſſe. Ejusdem ſortis & Smyrnæ puerum à ſe viſum. Ipſe in Africa vidi mutatum in marem nuptiarum die L. Coßitium civem Tiſdritanum.* Vide hæc confirmantem *Aul. Gellium noct. Att. l. 9. c. 4.*

XVI. *Volaterranus l. 4. Comment. Urban. & l. 29. c de veſica,* mentionem facit Virginis Romanæ, quæ ipſo nuptiarum die, ſubito erupto genitali, vir marito apparuit. *Claud. Cæſarem* prodigio motum, Jovi Averrunco aram in Capitolio poſuiſſe, cum elegans & 13. annorũ virgo, ipſa nuptiarum nocte vehementiſſimis doloribus

correptâ, poſt tertium diem, penem emiſiſſet, conſtans fama eſt. *T. Livius l. 4. Secund. Belli Pun.* Spoleti ex muliere virum factum ſcribit. Id quod iterum in eâdem urbe Spoletana contigit A. 1574. ubi puella 18. annorum in virum evaſit, aſſerente *Marcello Donato hiſt. med. mirab. l. 6. c. 2. p. 298.*

XVII. Genuenſium dux *Baptiſta Fulgoſus l. 1. de reb. mirabil. c. 6.* ſimilem hiſtoriam recitat de duabus ſororibus Franciſca & Carola dictis, ex patre Salernitano natis: His ambabus, cum ad 15. ætatis annum perveniſſent, genitalium membra marium more erupêre. Unde naturâ & habitu mutatis, nomen quoque mutarunt & Franciſcus & Carolus vocati. *Jov. Pontanus l. 10. de reb. cœlêſt.* ſcribit: Cajetæ piſcatoris uxorem (quo cum annos multos rem Veneream miſcuerat) repente virum eſſe factum; Hinc quia à viris pariter ac mulieribus rideretur, religioſum vitæ genus eligendo in monaſterium abiit.

XVIII. His & ſimilibus auctorum teſtimoniis mirandæ huic metamorphoſi, robur addere ſummâ ope, nituntur. Plura, qui deſiderat exempla, adeat *Schenck. l. 4. obſerv. 6. f. 502. Marcell. Donat. l. alleg. Fortun. Licet. l. 2. de monſt. c. 54. p. 172. ſeqq. Martin. Weinrich. de ortu monſtr. c. 50. p. 73. & ſeqq. Ambroſ. Paræum l. 24. c. 5. Montuum Med. Theor. l. 1. c. 6. Hier. Mercurial. lib. 6. var. lect. c. 20. p. 136. Lang. l. 1. Epiſt. 70.* aliosque qui quæſtionem, utrum fœminæ in viros abire poſſint, tractarunt.

XIX. Barbatas noſtras, de quibus nobis ſermo, in viros mutatas, evincere velle ex illis *Hippocr. l. d.* videntur antagoniſtæ, quando ait: Τούτων δὲ ξυμβάντων, τότε σῶμα ἠνδρώθη, καὶ ἐδασύνθη πάντα. καὶ πώγωνα ἔφυσε, καὶ φωνὴ τρηχείη ἐγενήθη.

XX. Sed arbitramur viros, in arte aliâs peritiſſimos, deceptos fuiſſe vocab. σῶμα ἠνδρώθη, corpus virile factum, quod non tam ad mutationem partium, quæ ſexus diſtinguunt, quàm ad temperamentum fœmineum mutatum, referendum, exiſtimamus. Sicut enim γυναικωθῆναι muliebrem naturam induere, & effœminari eſt, ita ἀνδρωθῆναι contrarium ſignificat. Vid *Foëſium in Occonom. Hipp. in ἀνδρεῦσθαι. f. 57.*

XXI. Hoc divinus *Hipp. text. ſeq. ſatis apertè declarat*: ἐδόκεε δὲ, inquit, πᾶσι τοῖσιν ἰητροῖσιν οἷσι κἀγὼ ἐνέτυχον, μία ἐλπὶς εἶναι, ὡς γυναικωθῆναι, εἰ τὰ κατὰ φύσιν ἔλθοι. *Omnibus autem medicis, cum quibus etiam*

bus etiam collocutus ſum, unica ſpes adeſſe viſa eſt, ad muliebrem naturam reduci poſſe, ſi menſes ſecundum naturam procederent.

XXII. Minimè certè in promovendis menſibus tam anxius fuiſſet *Hipp.* ſi mutatæ fuiſſent in viros, quos præſtare fœminis, & ipſi aſſerunt, cum ſint perfectiores & à naturâ magis expetantur. Hos autem non convenit medicamentis menſes cientibus aggredi, quippe, quibus carent; neque partes protruſæ ejusmodi medicamentis abſumi potuiſſent, vel etiam debuiſſent.

XXIII. Gravior erit lapſus eorum, qui ex *Galen. Com.* 1. *in lib.* 3. *Epid.* aſſerti ſui veritatem probare vellent, niſi eodem dicto explicetur τὸ ἀνδρωθῆναι. Verba *Galeni* recitat *Foëſius* in noſtrum *Hippocr.* locum: Καὶ πάλιν ἐν τῷ ἕκτῳ ἱστορεῖ, ἀνδρὸς ἀποδήμου γενομένου, ἀργυσαμένην τῷ μορίῳ τὴν γυναῖκα, ἀναληφθέντων, τῶν ἐπιμηνίων εἰς τὸ στόμα φῦσαι πώγωνα, καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ ἀνδρωθῆναι τὴν γυναῖκα. h. e. *Iterum in* 6. *narrat, viro peregre profecto, feriatam illa parte mulierem, collectis ad os menſibus, barbam produxiſſe. Quod quid aliud eſt, quam fœminam in virum mutatam.*

XXIV. At ſcimus imberbes etiam quoque viros eſſe. Nam barbam maribus tantum ad ornatum, non ut partem neceſſariam ad vitam datam volunt. Unde & ab *Ariſtotele in prob. ſ.* 10. *prob.* 27. nec non *Muſonio de tonſurâ* (ut eſt apud *Stob. ſerm.* 6.) barba jubæ leonum & criſtæ galli æquiparatur. Et licet iſtæ fœminæ barbatæ factæ fuerint, num ideò viri nomen mererentur? Minimè. Quid enim de utero dicendum, de quo magis muti quàm piſces? Ubi illum natura transpoſuit? An mas jam factus adhuc uterum retinet? Quis non videt, abſurda hæc eſſe, & ut credantur, indigna; barbam quidem, ſed virum non videmus, ſimili modo, ut *Herodes Atticus* apud *A. Gellium l.* 9. *c.* 2. qui, cùm crinitus barbaque fermè ad pubem porrecta philoſophus eum acceſſiſſet, barbam quidem, ſed ſapientiam non videbat.

XXV. Cæteras verò quod attinet hiſtorias, fœminas in maſculos tranſiiſſe; & hoc longè à vero alienum videtur, quare veniam nobis dabunt viri celeberrimi, ſi diſſenſum ab ipſis, veritatis amore coacti, faciamus.

XXVI. Certè, ſi ex Anatomicis rem penitius introſpiciamus, facillimè hujus rei impoſſibilitas emergit, ut infra clarius videbimus. Arbitramur autem tales nunquam fœminas fuiſſe, & vel ex incuria

 obſte-

obſtetricum & matrum, vel ob exilitatem genitalium ſub fœmineo habitu latitaſſe.

XXVII. Cujus rei exemplum manifeſtum habemus apud *Severin. Pinæum l. 1. de not. Virginitat. probl. 2. 85.* quod contigit Lutetiis Pariſiorum An. 1577. in vico S. Dionyſii, ubi mulier noctu filium peperit. Hic ob virium imbecillitatem feſtinanter baptizatus fuit, & quia filiam putarunt, Johannam vocarunt. Poſt aliquot dies, mater filium eſſe obſervavit, quem talem eſſe, cæteræ mulieres non ſine magno applauſu & admiratione agnoverunt. Similem hiſtoriam ex *Franc. Nodeo Chirurg.* ſæpius ſe audiviſſe, idem author teſtatur.

XXVIII. De alio, qui pro puella baptizatus, hiſtoriam *Platerus refert l. 3. obſervat. p. 350.* Hic usque ad annum 20. fœminarum munia obibat, omnibus puellam exiſtimantibus, cum quibus verſabatur & dormiebat; donec paulò liberius eas contrectare cœpit, & cuidam ſuo vicino, cum ejus uxore laſciviens licentius, ſuſpicionem non levem de turpi commercio injecit. Delata res ad Magiſtratum, à *Platero* inſpectus, mentulâ & teſticulo dextro inventis, vir judicatus, & poſtea pœnæ loco in Hungariam militatum ablegatus eſt.

XXIX. Interdum genitalia ſub cute latent, ut dignoſcere non liceat, cui ſexui annumerandi. Et ſi id ſæpius contingit in fœminis quòd clauſæ naſcantur in illa parte, ut ferro via facienda. Conſule *Anton. Beniven. de abd. morb. cauſ. hiſt. 28. Aetium Serm. 4. c. 96. Paul. 6. c. 72. Marcell. Donat. l. c. l. 6. c. 2. Fabr. Hildan. cent. 3. obſ. 61. Bartholin. cent. 5. hiſt. 42. Caſp. à Rejes l. c. quæſt. 91. Franc. Ranchin. tract. de morb. Virgin. Sect. 3. c. 1. p. 373. & ſeqq.* Cur non etiam in pueris accidere poteſt, ut contracto genitali membro, membrana ſuper inducatur, ut à non attrectantibus & imperitis habeantur puellæ?

XXX. Huc facit hiſtoria *Alberti Magni l. 18. de animal. tr. 2. c. 6.* qua refert teſticulos intra pellem in quodam contentos fuiſſe, ſuaque prominentiâ labra vulvæ muliebris repræſentaſſe, relicta in medio fiſſurâ clausâ. Hanc ut ad virum ferendum idoneam redderent parentes, chirurgi opem popoſcêre; facta inciſione, teſticuli & virga in conſpectum venêre, uxorem duxit, plures ex ea genuit filios. De conſanguineo & conterraneo ſuo, cui teſticuli perpetuo in abdomine latent, Romæ nobis communicavit hiſtoriam, amicus noſter *Dn. Taſſau Dantiſcanus.* Adde *Thom. Bartholin. cent. 1. hiſt. 36. pag. 56.*

XXXI.

XXXI. Hinc fit, ut interdum à cauſâ aliqua externa violenta, in lucem prodeant membra, quæ talibus diu negabantur. *Georg. Bertinus l. 4. c. 10. f. 70. ſua Medicin.* meminit cujusdam, qui ob genitalia intus incluſa pro muliere habebatur; huic vehementius ſaltanti, genitalia prorupêre. Conſimilem huic hiſtoriam adducit ex *Mich. Montano C. à Rejes l. c. quæſt. 57. Paræus l. 24. cap. 5.* memorat, viro cuidam ad quintum usque decimum annum pro virgine habito, dum aliquando in agro porcos ſuæ curæ demandatos & in meſſem irruentes acrius perſequitur, & foſſam obviam magno impetu tranſilit; ruptis vinculis virilia derepente & haud ſine dolore emerſiſſe. In caſam is regreſſus, apud matrem ejulans conqueſtus eſt, ſibi ab alvo inteſtina proſilire. Quo ſpectaculo attonita mater, Medicis in conſilium adhibitis, audit eam in virum evaſiſſe.

XXXII. Contingit hoc idem ex mutatione ætatis. Nam ſicut fœminis, quam primum menſes iis fluere incipiunt, mammæ ſtatim augentur, quod ſororiare vocant & fratrare *Ariſtoteles l. 7. H. A. c. 1.* dixit. Hæc cum incipiunt, ſalaciores evadunt, & maximè ad uſum rei Venereæ incitantur; hinc fit, ut per id tempus cuſtodiri præcipuè debeant, monentibus *Ariſtotele l. c. Botton. l. 1. c. 16. de morb. mulier.* Ita juvenibus quoque, quando incipiunt ſemen generare, membrum frequentius ob ſpirituaſcentiam materiæ ſeminalis circà illud collectæ erigitur, & quia in noſtris, ob anguſtiam loci, majus ſibi ſpatium quærit, fit via vi atque erumpit, quemadmodum vidit in filio aromatarii Romani ad turrim ſanguineam *Doctiſſ. Pignor.* referente *Liceto de monſt. l. 2. c. 54.* cui anno XIII. penis erupit. Adjunge *Amat. Luſitan. cent. 2. cur. 39.*

XXXIII. Imò ejusmodi quid contingit ſæpius ob adductam rationem, appropinquantibus nuptiis, ut exempla ex *Volaterrano* & *Plinio* manifeſta ſunt. Congreſſum verò, quem illi legitimè fieri urgent, negant frequentiora divortia. Conſule *Licet. l. c. p. 176.*

XXXIV. Unde omnem fidem ſuperare judicamus hiſtorias illas, quibus affirmant, aliquas jam peperiſſe, poſtea verò in viros mutatas: hoc ſi factum, uti factum authoritatibus virorum fide dignisſimorum demonſtrant, in eorum ſententiam inclinamus, qui dicunt, tales vel revera fœminas, de quibus vide *Plemp. in fund. Med. f. 139. Zacut. l. 2. prax. mirand. obſ. 82.* vel ex genere Hermaphroditorum fuiſſe. Horum enim aliquos in ſe ipſis concipere & in aliis generare poſſe, tot obſervationes fidem faciunt. Huc refer *Hier. Montuum*

 l. 1. c. 6.

l. 1. c. 6. Med. Theor. Robert. Guaguin. l. 10. Annal. Gall. Fort. Licet. l. c. Schenck. l. 4. obſ. de genital. Ambroſ. Paræum l. 24. c. 4. Roderic. à Caſtro de natur. mulier l. 3. c. 13. Bartholin. Cent. 3. hiſt. 12.

XXXV. Argumenta verò à contrario petita, quibus viros quoq; in fœminas transmutari, probare conantur, minimè nos movent; nam teſtimonia quibus ea fulciunt, ſubleſtæ nimis fidei & poëtarum fabulæ videntur. Ad illud de Scythis, in fœminas mutatis, quia Veneris Uraniæ fanum depeculati ſunt, ut *Herod. l. 1. c. 105.* ſcribit, pro nobis reſpondebunt *Hipp. l. de aëre aq. & Mercurial. l. 3. Variar. lect. c. 7. Bonifac. l. 6. c. 5.*

XXXVI. Ultimum, cur fœminæ in viros mutari non poſſint, eſt genitalium partium utriusque ſexus diverſitas & diſſimilitudo in ſubſtantia, compoſitione, ſitu, figura, actione & uſu; adeo, ut in univerſo corpore, tanta inter ullas, quam inter has, non deprehendatur differentia. Longus nimium eſſem, ſi per ſingulas nominatas ſpecies ire vellem, ſufficiat hic ipſis obviam ſaltem iviſſe.

XXXVII. Perſuadent ſibi autem loco ex *Gal. l. 4. de. U. P. c. 6.* citato, Partes genitales fœminarum non niſi ſitu & poſitione differre, & à calore potentiore ſuperveniente foràs pelli. De calore tam potente merito dubitatur, de viis verò, quas ex ingenio concipiunt, ſibi ipſis non conſtant. Quid ſi calor etiam extra abdomen teſticulos protruderet, quid eſt, quod illos inveſtiat? Noluit natura ſic nudos pendere, quos quintuplici tegumento circumſepſit.

XXXVIII. Neque illi quid evincunt, qui ſcrotum fieri poſſe ex inverſione uteri dicunt; nam præter illud, quod craſſities & durities fundi repugnet, ſequeretur maximum incommodum, nam ſemen in utroque latere ſcroti excerneretur.

XXXIX. Abſurdiores ſunt, qui uterum circumvolvi, fundumque deorſum, cervicem ſurſum verti volunt, quem licet animal dixerit divinus *Plato* (hoc quomodo intelligendũ vide *Capiv.* in *Meth. anat.*) minimè tamen inſtar equi aut alterius animalis in gyrum gyrari poteſt. Accedit, quod hoc non fieri poſſit ſine ruptione quatuor ligamentorum cæterarumque annexarum partium, unde ſæviſſima orirentur ſymptomata, nec quid molem illam poſtea ſuſtentet, liquet, quemque aquæductum introducant, non patet. Nam ſi talis inverſio eſſet, orificium veſicæ introrſum hiaret, & urina, magno cum incommodo & diſpendio vitæ, in abdomen profunderetur.

XL. Ut virgam conſtituant, mirè ſeſe torquent; pars, veterum

nym

nympham, capacem ſtatuit, ſed repugnat partis exilitas, deſunt præterea muſculi neceſſarii, præputium, & urethra in hac imperforata parte, & capſulas ſeminales quomodo huic parti jungent, velim nobis explicent. Magis turpiter ſeſe dant, qui partem illam formare audent ex uteri cervice, hanc, qui iterum atque iterum inſpexerunt, quàm apta ad hanc rem ſit, judicabunt.

XLI. Ratum igitur eſt, maſculos hos antea fuiſſe. Non enim homines hyænarum inſtar mutantur, de quibus fabulatur *Plinius l. 8. c. 30.* & ſtrenuè negat *Ariſtot. l. 6. H. A. c. 32.* quibus utramque naturam eſſe, & alternis annis mares, alternis fœminas fieri ajunt, ut legendum putat *Sigism. Gelen.* in *Caſtigat. Plinian.* in h. l. vide noſtram opinionem confirmantes *Cardan. l. 8. de rer. varietat. c. 43. f. 319. Fortun. Licet. l. c. Severin. Pinæum. & C. Rejes in ſupra dictis locis. Horſt. l. 1. de natur. hum. exerc. 7. quæſt 1. Sennert. l. 3. P. M. Par. 9. ſec. 1. c. 13.*

XLII. Diſcuſſis hiſce tenebris, redeamus illuc, unde digreſſi ſumus: Diximus ſupra, barbam fœminis præter naturam naſci; quia autem omnis præter naturam affectus, aut morbus eſt, aut cauſa morbi, aut illius ſymptoma: quæritur ad quam claſſem pertineat? Nos moti dictis à *Galeno l. de ſympt. differ. & cauſſ.* ad poſtremam claſſem referimus.

XLIII. Succedit conſideratio ſubjecti primarii, cujus vices ſuſtinet utraque maxilla: ſubjectum verò συμπάσχον eſt uterus cum ſuis vaſis.

XLIV. Cauſas quod attinet, dividuntur illæ in immediatas & mediatas: Immediata eſt ſuppreſſio menſtrui ſanguinis craſſioris à fortiori calore virilem æmulante. Talis quando adeſt, contingit, ut ex ſanguine quadantenus aſſato elevatis in totum corpus & faciem fuliginibus aliisq; ſuperfluis chyloſis portionibus nutritiis pilorū materia, hirſutæ fiant, barbamq; protrudant & vocem graviorem proferant, dilatatis & robuſtioribus factis vocis organis à virili calore harum mulierum. Adi *Sylv. Cent. IV. Conſ. IIX. p.* 478. Sicco prætereo pede brevitatis cauſa tractationem de generatione pilorum. Videri de eâ merentur *Th. Minad. l. 1. c. XI. de ext. affect. f. 13. Joh. de Concozegio in pract. nov. tr. 1. c. f. 3.*

XLV. Obſervandum autem, aliquando in totum evacuationem menſtruam tolli, aliquando ſaltem imminui: novimus uxorem lanii cujusdam, cui ſuccreverat barba in ſuperiore labro, quam ſingulis ſeptimanis aliquoties abſcindere cogebatur: hæc ſæpius concepit, feli-

ciſſimeque pperit, cæterùm modice admodum purgabatur.

XLVI. Sequuntur nunc cauſæ mediatæ, proximiores tamen, quæ ſc. ſuppreſſionem menſium reſpiciunt. *Gal. 5. Aph. 57.* ad tria capita refert: Ἐλάττω, inquit, καταμήνια δυνατόν ἐϛι γινέσθαι διά τε μύσιν, ἢ ἔμφραξιν τῶν τὴν ἔμμηνον κάθαρσιν ἐπὶ τὴν μήτραν φερουσῶν φλεβῶν 2. ἢ διὰ πάχος αἵματος, 3. ἢ διὰ ψυχρότητα καὶ ῥώμην αὐτῶν τῶν κατὰ τὴν μήτραν ἀγγείων, ὡς μὴ παραδέχεσθαι τὸ ἐπιῤῥέον. Nos quamvis cætera non excludamus, ſanguinis tamen craſſitiem in noſtro affectu primariam cauſam eſſe, affirmare non dubitamus.

XLVII. Qualitate autem peccat, & craſſus fit ſanguis à calore nativo præter naturam aucto, plures, quam debebat, pabuli ſui portiones abſumente, propriamque ſubſtantiam condenſante. Vide *Heurn. de morb. mul. c. 1.* Unde non poſſunt non obſtrui à ſanguine quaſi inſpiſſato viæ ad uterum, venæ nempe & arteriæ. Conſule ſi placet Doctiſſim. *Phrygium Com. in hiſt. Epidem. Hipp. par. I. Ægr. 5. p. 93.*

XLVIII. Quæ afferunt authores de nimia ſanguinis copia ſuppreſſionem cauſante, quam etiam *River.* concedit *l. 9. c. 2.* locum hic habere non videtur, neque poſſibilem eſſe, *Trincavell.* putat. De reliquis cauſis, quæ menſium ſuppreſſionem promovere poſſunt, vide *Senn. l. 4. M. P. par. 2. Sect. 2. c. 3.* aliosque Practicos.

XLIX. Non relinquendæ cauſæ mediatæ remotiores, in quarum poteſtate eſt, de naturali in præter naturalem ſtatum corpora noſtra dejicere. Temperamentum calidum & ſiccum, tam corporis totius quam ipſiusmet uteri non minima cauſa eſt, & res non naturales ſymbolum ſuum huc afferre ſolent, quarum prima eſt aër, cujus tanta neceſſitas, ut ſine eo, ſive in ſecundâ, ſive in adverſa valetudine, vivere ne momentum quidem poſſimus: calidus igitur aër humores calefacit, abſumit, & ſiccitate ſua denſat & diſſipat. Anni tempora calidiora & ſicca, ut & regiones calidiores huc plurimum faciunt.

L. In cibo & potu delinquunt ægræ, quando alimenta calidiora & ſicciora, quæ craſſum & fervidum ſanguinem generant, aſſumunt, aromata item & quæ ſanguinis liquorem abſorbent ejusdemq; caliditatem augent: Vigiliæ immodicæ malæ: Violentiores motiones, humores turbant, ſpiritus accendunt, ut univerſum corpus incaleſcat, quo facto menſes pereunt, ut frequenter accidit ſaltatricibus; & hanc non levem cauſam arbitramur fuiſſe, cur *Margaritæ Auſtriacæ* barba adnata ſit. Sic enim *Fam. Strada*: *Vires illi tantæ*, inquit, *ut*

venari cervos mutatis ad curſum equis conſueſſet, cujusmodi venationi homines perquam robuſti ſuccumbunt.

L I. Excernenda ſi præter naturam retineantur, maximè nocent, præcipuè, quæ ad Venerem ſpectant; adjuvant ſtrenuè inde orta animi pathemata, ira, triſtitia, metus, terror ſubitaneus &c. *Phaëtuſæ* & *Namyſiæ* ex deſiderio maritorum menſes ſublati. *Ballonius* in virgine quadam menſtrua patiente, dum humi cecidiſſet, & verita eſſet, ne naturalia detexiſſet, præ pudore ſtatim deſiiſſe menſtruam purgationem, refert *l. 2. Epid. p. 271.*

L II. Signis non indiget præſens affectus; cauſarum verò ſigna tùm naturalium, tum non naturalium & præter naturalium etiam, ſi quis ϛοχασμὸν adhibere velit, latere non poſſunt. De ſignis Diagnoſticis ſuppreſſorum menſium paſſim apud Practicos tibi ſatisfiet.

L III. Ordine ſequitur πρόγνωσις vitæ & ſalutis: quando incipiens barba nondum altas radices egit, facilior ablatu; quo denſior fruticat, maximis laboribus vix evelli poterit. Innuit enim totalem & diuturnam menſium ſuppreſſionem. Arthritis, podagra, articulorum rubedo, &c. gravius malum denuntiant. Salutem promittunt virium nondum proſtratarum robur & ætas florens, ſenioribus enim, aut quibus, naturæ ordine jubente, menſes jam defecêre, pleriſque συναποθνήσκει.

L IV. Hiſce conſideratis, recepta methodus nos ducit ad curationem, quam ſummus Medicorum *Hippocr. l. c.* inſinuat ſequentibus: *Unica ſpes adeſſe viſa eſt, ad muliebrem naturam reduci poſſe, ſi menſes ſecundum naturam procederent.*

L V. Maturanda itaque curatio eſt, quia longiores inducias ſæpius non permittit affectus; *Abderitanam* & *Thaſiam* brevi mortuas eſſe ex dicto authore conſtat: & quò inveteratior ſuppreſſio, eò curatu difficilior, adeò ut ſummus *Dictator l. de morb. mul.* dicat: *ſi mulieribus menſium ſuppreſſio ultra ſex menſes protrahatur, nullo eam amplius ingenio revocari poſſe.*

L VI. Hoc non ità intelligendum credit *Vict. Trincavell. l. XI. de part. corp. aff. c. 4. f. 308.* non quod omnino nequeat, ſed quod raro & non facile id fieri poſſit. Nam ipſe *Hipp. lib. 4. Epidem. t. 33.* mentionem facit ancillæ, cui per ſeptennium menſtrua ſuppreſſa erant,

 quæ

quæ tandem curata, & 5. *Epidem. t.* 11. ait *Gorgiæ* uxorem per 4. annos ſuppreſſione menſium laborantem concepiſſe & peperiſſe. *Vincent. Alſarius Crucius de quæſit. per epiſt. Cent.* 4. *f* 284. ex *Alexandro Petronio*, mulieres quasdam poſt quinquennalem & ſeptennalem menſium ceſſationem concepiſſe, refert.

LVII. Ut præſens affectus tollatur, removenda cauſa eſt, quam ſuppreſſionem diximus, hæc aut. quia oritur à ſanguine craſſiori, convenit, monente *Galeno l.* 5. *Aph. Comm.* 36. λεπτύνειν τὸ αἷμα. ſi alia impedimenta adſunt, & illa ſui ablationem indicant.

LVIII. Prius autem ut aſſequamur, reſpectu quantitatis ſanguinis auctæ, opus eſt iminuentibus, ſive evacuantibus; reſpectu craſſitiei, attenuantibus, incidentibus & ſanguini fluxum conciliantibus; & reſpectu caloris ejus excedentis; attemperantibus, habita inſuper virium & partium & totius ratione.

LIX. Præſidiorum materiæ communiter petuntur ex tribus uſitatis fontibus, Chirurgia, Pharmacia & Diæta.

LX. Chirurgia venæ ſectionem ceu πρῶτον ὑπὲρ ἁπάντων καὶ μέγιστον ἐσόμενον βοήθημα commendat. Doctiſſim. *Franc. Valleſius Comm. in Epid. Hipp. in h. l. Videtur mihi*, inquit, *in his utendum fuiſſe miſſione ſanguinis, ex quibusdam intervallis, quæ naturalem ordinem imitarentur, repetita, & balneis aquæ dulcis, & victu refrigerante.*

LXI. De remedii materia nunc conſtat; de loco vero ex quô, controverſias agitant authores. Alii ex inferioribus, alii ex ſuperioribus venis ſanguinem mittendum affirmant: Aretæus non videtur in his vim multam facere; venas enim inferiores in cruribus, vel pedibus eſſe ſecandas, quando illæ facile à chirurgo inveniri poſſunt: alioquin ſi illæ difficiles inventu ſint, ſecari eas poſſe, quæ in brachio ſunt. Vide de hac re multum diſputantem Peritiſſ *Victor. Trincavell. l. c. f.* 309. Adde ſi placet, *Petr. Franc. Phrygium Com. in hiſtor. Epid. Hipp. par.* 1. *Ægr. IV. p.* 78. *ſeqq.*

LXII. Non aliena ab Aretæi ſententia hodie eſt plurima pars Neotericorum, quæ *Harvæi* doctrinæ & inventis de circulatione ſanguinis favet: Hunc tamen ſanguinis motum circularem dudum antea docuiſſe *Paulum Sarpam* Mathematicum inſignem & *Andr. Cæſalpin.* philoſophum eximium, (addimus *C. Hofmannum*) oſtendit vir

Clariſſ.

Clariſſ. *Thom. Cornelius Medic. Neapolitan. in recenter editis progymnaſ. phyſ.* Neque etiam veteribus illa incognita; Ex noſtro *Hippocrate* ſolidè probavit *Præceptor noſter fideliſſ. Excellentiſſ. & Experientiſſ. Dn. Joh. Anton.* von der Linden / *Profeſſor primarius Lugduno-Batavus*: Ex *Galeno* locum qui deſiderat, inſpiciat *cap. ultim. lib. 3. de facultatibus.* Tam eleganti autem ordine hanc doctrinam de ſanguine propoſuiſſe, & tam firmis rationibus neminem, præter *Harvæum*, ſtabiliviſſe, etiam invidi affirmare coguntur.

LXIII. Malumus nos venæ ſectionem præferre in partibus inferioribus ceu utero proximioribus; ſed quia poplitis vena ſaphenæ propago utero vicinior, raró invenitur, ex mente *Æginetæ l. 3. c. 61.* juxta malleolum venam ſecandam ſuademus, ceu in loco tutiori, quia caret comite arteria, & nervus quoque ab eâ remotior eſt, ſi & hæc ad votum non compareat, in dorſo pedis vena ſecanda. Quæ objici poſſunt ex *Gal. lib. de Cur. ratione per Venæſ. c. 11.* & *Jacobo Thevart. in annotat. ad lib. 2. Epid. Gal. Ballonii. p. 135.* nobis adverſari non videntur, cum ea in pinguioribus & frigidioribus potius, quam in noſtris locum inveniant. Non diſplicet tamen ratione totius venam in brachio ſecare. Sanguis ex mente *Valleſii* per intervalla educendus, habita circa quantitatem virium ratione. Ante venæ ſectionem victus attenuans, & talia, quæ ſanguini facile fluorem conciliare poſſunt, adhibenda. Hirudines quoque applicatæ hic ſua laude non deſtituuntur.

LXIV. Pharmacia exhibet varia remedia. Famoſiſſimus & ob felicem praxin ditiſſimus Medicus Patavinus *Bened. Sylv.* in ſimili caſu proponit aq. Tettutianam triduum epotam ad ℔iij. quotidie cum ℥iij mell. roſ. ſolut. II. Jus galli junioris, flagellati, eviſcerati, ſale conditi, & decocti cum rad. fœnic. cichor. pentaph. malv. puleg. & calam. præmiſſo illi bolo ex caſtoreo & tereb. laric. viginti dies aſſumptum, tandem lac aſininum totidem dies epotum ad ℥v. quotidie cum buccella panis & modico Saccharo quinq; horis ante prandium; Hisce ſanguini fluxus comparatur, & jecoris ſanguinisque fervor contemperatur.

LXV. Vel poſſunt adhiberi pro præparatione humorum ſyr. de bet. de Cort. Citr. ex ſucc. borrag. præmiſſo lenit. ex. fl. Caſſ. rec. extr. cum mod. ſpec. Hier. ſimpl. Valentiora præparantia attenuantia &

humectantia ſi adhibenda: erunt. ſyr. de pom. comp. de fum. comp. de liquir.& cap. ven. cum. decoct. cich. agrim. cap. ven. malv.& borrag. quibus itidem præmitti poteſt bol. ex Tereb. Cypr. cum. ammon. Cryſt. tart. tart. vitr. tinct. tart. ſimplex & tart. tinctura corallata, ſi in tempore adhibeantur, optime conferre videntur.

LXVI. Balnea quoq; ab initio proſunt ex aq: fluv. calidiori (fundunt enim humores & inſignem humectandi ac refrigerandi vim habent) cannula pertuſa in vaginam uteri immiſſa pro reſerandis vaſis: à cujus uſu fiat inunctio partium, quæ honeſtè nominari nequeunt ol. lil. alb. amygdal & camomill. Alterata etiam balnea hic inſerviunt ex malv. lactuc. fol. viol. hord. ſemin. melon. *Albertin. Botton. l. 1. de morb. M. c. 37.* balnea ex jure carnium laudat.

LXVII. Purgantia poſſunt eſſe: Agar. Mechoacann. Turbitt. Gialap. Rhabar. Senn. Hellebor. Gum. gott. Polyp. &c. familiaris eſſe poteſt uſus pilul. ex aloë ſuccotr. ſæpius ſucco viol. lotâ.

LXVIII. Hæcce ſequuntur alterantia, inter quæ primas tenet Diacalamenthum *Galen. 5. aph. 36.* tantopere laudatum, quod non ſolum humorum craſſitiem incidit, ſed etiam menſes movet: Decoct. lign. ſanct. ſaſſafras, radic. ſarſæparill. chin. cum herb. uterin. vel pro neceſſitate frigidior. admixt. Accipiat ægra aliquid ante cibum duabus horis manè & veſperi. Ex reſidentia, novâ aquâ additâ, parari poteſt potus ordinarius. Succum Cochlear. & Artemis. recent. obſtinatos etiam menſes movere felici cum ſucceſſu expertus eſt *Excellent. & Experientiſſ. Dn. Jac. Pancr. Bruno, Phil. & Medic. D. Prof. Publ. & Gratioſiſſ. Collegii Medici p. t. Decanus meritiſſ. Fautor & Promotor. noſter æternum colendus.*

LXIX. Menſes à proprietate quædam movere creduntur: ſumme laudantur Trochis. de myrrh. ex ſententia Rhaſis. Borax & ſecundinæ primiparæ. Borac. ℈j. cum gutt. iij. eſſent. croc. in aq. puleg. cum fructu exhibent. vel. ℞. borrac. mineral. ʒß. trochis. de myrrh. ℈ij. Caſtor. gran. iiij. Croc. Orient. gr. iij. cum ſyrup. artemis. M. F. Pilul. Commendatur quoque fermentum cum. pulv. laudat. troch. de myrh. vel dictamno mixtum & ſingulis diebus avellanæ magnitudine ſumptum. Ol. ſabin. gutt. v. in aq. prop. laudant, & ſpir. pulegii cum ſuo ſale eſſentificatum egregiè hic pollere aſſerunt. Exempla & formulę medicamentorum menſes cientium reperiuntur paſſim apud authores, quæ ibi præſtat videre, quàm hic tranſcribere.

LXX. Suf-

LXX. Suffitus teſte *Hippocr. 5. Aph.* 28. muliebria ducit, hic fieri poteſt ex trochis. de myrrha. Fovendus inſuper uterus vino albo tenuis ſubſtantiæ, in quo efferbuerint agrimon. rad. apii, fœnicul. & malv. Peſſi quoq; huc faciunt ex Sabina pulveriſata & ſeminibus ammeos; cum melle deſpum. inſperſ. cinnam. Croc. & ambr. Allium contuſum cum oleo de ſpica mixtum, raro linteo exceptum, ſatis potenter ſuppreſſa menſtrua evocare *Albertin. Botton. l. c.* affirmat.

LXXI. Prodeuntibus iterum menſibus, non eſt, quod timeamus ulterius de turpi noſtro affectu. Cauſa enim ablata ceſſat effectus, ſi pili ſponte ſua non cadent, ad pſilothra confugiendum erit, quæ ubivis in haud parva copia apud authores occurrunt, optimè tamen de ipſis egit Joh. *Baver. in Conſil.* 47. *p.* 191. *ſeqq.*

LXXII. Si alia adſint urgentia ſymptomata, ad illa quoq; reſpiciendum erit, oculum tamen præcipuè ad movendos menſes convertere debemus, monente *Mercurial. in* 2. *Epid. f.* 81. *H.*

LXXIII. Diæta tandem claudit hoc noſtrum exercitium: aër in principio frigidior eligendus vel arte parandus irrorationibus vel evaporationibus. Cibus ſit εὔχυμος καὶ εὔπεπτος, qui alterandi & attenuandi vi polleat, cereviſia tenuis & defecata, vinum tenuiſſ. medicat. abſinth. artemiſ. ſcolopend. matricar. Veneris uſus huc maximè facit, ſopitam enim naturam movet, & invitat ad opus neglectum. Unde *Hippoc. 1. de morb. virgin.* ſuadet eas cum viris conjungi deberi. Superadde J*oh. Baptiſt. Donat. com. in h. l. p.* 43. *& Mercurial. in* 2. *Epid. Hipp. f.* 114. Alvus ſi indurata fuerit, clyſtere leniente aut medicam. purgante ſolvenda, dandaque opera, ut lubrica & aperta ſemper retineatur, ſic in cæteris quoq; contrarietas obſervanda, præcipuè quando urgent animi παθήματα, quæ peſtis inſtar fugienda ſunt.

SOLI DEO GLORIA.

COROL-

COROLLARIA.

I.

AN roſa & papaver calidiora pipere? Aff.

II.

An Chymia habeat medicamenta tuta & jucunda? Aff.

III.

An in ciendis fœminarum menſibus ſalibus arte chymica elicitis recte utamur? Aff.

IV.

An ſint venena? Neg.

V.

An pili ex ſanguine fiant aut eo nutriantur? Neg.

VI.

An pinguedo circa cor pro pinguedine habenda? N.

VII.

An poſsibile hominem poſt cordis exciſionem loqui? A.

VIII.

An infans in utero materno primis menſibus ſtatim alimenta per os aſſumat? A.

IX. *An*

IX.

An motus arteriarum omnis à ſanguine immediatè tranſeunte N.

X.

An cordis motus dependeat à muſculis? A.

XI.

An ſetacea abſque igne adhibenda? A. ex mente Hildani.

XII.

An in omnibus vulneribus capitis, ubi cranium comminutum, fruſta eximenda? N.

XIII.

An Laryngotomia cum ſucceſſu & ſine damno in anginis adhiberi poſſit? A.

XIV.

Utrum in pleuritide pulmones vel membrana coſtas ſubcingens afficiatur? Affir. prius.

XV.

An qualibet terra habeat ſua propria medicamenta, ut exteris non indigeat. A.

Noſci-

NOſcitur ungue Leo: vetus eſt ſententia Vulgi.
Sed mea: BÜRLINUS *noſcitur è Theſibus!*

deprop.

J. G. FABRICIUS, D. Com. Pal. Cæſ. & Coll. Med. Norimb. Senior, Septuagenarius.